

JD-101

July-2021

M.Com., Sem.-IV**510 : EA/EE – Management Accounting-II**

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

- સૂચના : (1) વિભાગ-Iના તમામ પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.
 (2) વિભાગ-Iમાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના જવાબ લખો.
 (3) વિભાગ-IIનો પ્રશ્ન-5 ફરજિયાત છે.

વિભાગ-I

1. વિવાંશ લિમિટેડે ₹ 12,00,000ના મૂડી ખર્ચના એક પ્રોજેક્ટમાં રોકાણ કરવાનું વિચારે છે. કરવેરા પહેલાંની પરંતુ ઘસારા બાદની અંદાજિત વાર્ષિક આવક નીચે મુજબ છે : 20

વર્ષ	(₹)
1	6,00,000
2	4,00,000
3	4,00,000
4	4,00,000
5	3,00,000

ઘસારો મૂળ પડતરના 20% ગણવાનો છે અને કરવેરા ચોખ્ખા નફાના 50% લેખે ગણવાના છે.

તમારે નીચેની દરેક પદ્ધતિથી પ્રોજેક્ટનું મૂલ્યાંકન કરવાનું છે :

- પરત-આપ સમયની પદ્ધતિ
- સરેરાશ રોકાણ પર વળતર દરની પદ્ધતિ
- ચોખ્ખા વર્તમાન મૂલ્યની પદ્ધતિ
- નફાકારકતાના આંકની પદ્ધતિ

નોંધ : ₹ 1 નું વર્તમાન મૂલ્ય 10% ના વટાવ પરિબળ નીચે મુજબ છે :

વર્ષ	1	2	3	4	5
વર્તમાન મૂલ્ય	0.909	0.826	0.751	0.683	0.621

2. (A) એક યોજનામાં રોકાણ ₹ 2,25,000 અંદાજવામાં આવ્યું છે તેનો અંદાજેલ રોકડ પ્રવાહ અને ચોક્કસતા-સમકક્ષ આંક નીચે મુજબ છે :

10

વર્ષ	રોકડ પ્રવાહ (₹)	ચોક્કસતા સમકક્ષ આંક
1	1,50,000	0.90
2	1,00,000	0.70
3	1,00,000	0.50
4	1,50,000	0.30

તેનો જોખમ રહીત વટાવનો દર 10% છે. યોજના વર્તમાન મૂલ્યને આધારે નક્કી કરો કે આ યોજના સ્વીકારવી કે નહીં. 10% ના દરે ₹ 1 નું વર્તમાન મૂલ્ય નીચે મુજબ છે :

વર્ષ	વર્તમાન મૂલ્ય (₹ 1 નું)
1	0.909
2	0.826
3	0.751
4	0.683

- (B) નિર્ણયવૃક્ષ અભિગમ પર નોંધ લખો.

10

3. (A) મિશા લિમિટેડના ત્રણ વિભાગોની 2019ના વર્ષની કામગીરીની માહિતી નીચે મુજબ છે :

10

વિગત	વિભાગ-A (₹)	વિભાગ-B (₹)	વિભાગ-C (₹)
વેચાણ	5,00,000	25,00,000	40,00,000
કામગીરી નફો	25,000	1,50,000	2,80,000
રોકાણ	4,00,000	20,00,000	28,00,000

- (i) કામગીરી નફા ગુણોત્તરને આધારે કયો વિભાગ નફાકારક છે ?
(ii) રોકાણ પર વળતરના દરને આધારે કયો વિભાગ વધુ નફાકારક છે ?

- (B) જવાબદારીલક્ષી હિસાબી પદ્ધતિના વિવિધ કેન્દ્રો સમજાવો.

10

4. નિયતિ લિમિટેડ આંતર વિભાગીય ફેરબદલી કિંમતે નક્કી કરવા માટે પડતર વત્તા રોકાણ પર વળતરની રીતનો ઉપયોગ કરે છે. વર્ષ 2020-21 નું વિભાગ 'અ'નું અંદાજપત્ર નીચે મુજબ છે :

20

વિગત	(₹)
કાયમી મિલકતો	7,00,000
ચાલુ મિલકતો (દેવાદારો સિવાય)	4,00,000
દેવાદારો	1,00,000
વિભાગ 'અ' ના વાર્ષિક સ્થિર ખર્ચા	7,00,000
ઉત્પાદ એકમદીઠ ચલિત ખર્ચ	15

બજેટ મુજબનો વેચાણ જથ્થો વાર્ષિક 2,00,000 એકમો

રોકાણ પર અપેક્ષિત વળતરનો દર 25%

વિભાગ 'અ'ની ફેરબદલી કિંમત નક્કી કરો.

જો વેચાણનો જથ્થો (એકમોમાં) 25% થી વધારી શકાય તો ફેરબદલી કિંમત પર શું અસર થશે ?

5. સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો : (ગમે તે પાંચ)

(1) નીચેનામાંથી શું રોકડ પ્રવાહ બતાવે છે ?

- (a) કરવેરા પછીનો નફો
- (b) કરવેરા પછીનો નફો + ઘસારો
- (c) કરવેરા પહેલાંનો નફો - ઘસારો
- (d) આમાંથી કોઈ નહીં

(2) આંતરિક વળતરનો દર _____ છે.

- (a) કટ-ઓફ દર
- (b) અવરોધ દર
- (c) વ્યાજ
- (d) આમાંથી કોઈ નહીં

(3) વટાવ અવયવ કઈ પદ્ધતિમાં સૌથી વધુ જરૂરી છે ?

- (a) પરતઆપ સમય
- (b) ચોખ્ખું વર્તમાન મૂલ્ય
- (c) શેરદીઠ કમાણી
- (d) આમાંથી કોઈ નહીં

(4) નિર્ણયવૃક્ષ અભિગમ એ જોખમ માપનની પદ્ધતિ છે.

- (a) સાચું
- (b) ખોટું

(5) જોખમ સુધારા વળતરનો દર એ જોખમરહિત વળતરના દર કરતાં ઊંચો હોય છે.

- (a) સાચું
- (b) ખોટું

(6) સંવેદનશીલતા વિશ્લેષણ એ પ્રોજેક્ટના ભાવિ વળતર અંગે એક અંદાજ પૂરો પાડે છે.

- (a) સાચું
- (b) ખોટું

(7) જવાબદારીલક્ષી હિસાબી પદ્ધતિનો મુખ્ય હેતુ _____ છે.

- (a) બજેટીંગ
- (b) સત્તા
- (c) વિચલન વિશ્લેષણ
- (d) આ પૈકી કોઈ નહિ

- (8) સામાન્ય રીતે કંપનીનો રોકાણ પર વળતરનો દર વધે જ્યારે
- (a) મિલકતો વધે (b) પડતર વધે
(c) પડતર ઘટે (d) આ પૈકી કોઈ નહિ
- (9) જવાબદારીલક્ષી હિસાબી પદ્ધતિ _____ નો ભાગ છે.
- (a) બાહ્ય અહેવાલ પદ્ધતિ (b) કંપની અહેવાલ પદ્ધતિ
(c) આંતરિક અહેવાલ પદ્ધતિ (d) આ પૈકી કોઈ નહિ
- (10) કિંમત નિર્ધારણની _____ પદ્ધતિ હેઠળ, બે જુદી-જુદી ફેરબદલી કિંમતની રીતનો ઉપયોગ કરવામાં આવે છે.
- (a) બજાર કિંમત રીત (b) કુલ પડતરની રીત
(c) બેવડી કિંમત નિર્ધારણ (d) આ પૈકી કોઈ નહિ
- (11) ફેરબદલી કિંમત નિર્ધારણ _____ સાથે સંબંધિત છે.
- (a) આંતરિક સંસ્થાકીય ફેરબદલી (b) સંસ્થાના આંતર વિભાગો
(c) ઉપરના બંને (d) આ પૈકી કોઈ નહિ
- (12) ફેરબદલી કિંમત પદ્ધતિમાં વિભાગ એટલે _____
- (a) પડતર કેન્દ્ર (b) નફા કેન્દ્ર
(c) રોકાણ કેન્દ્ર (d) આ પૈકી કોઈ નહિ

Seat No. : 12214.

JD-101

July-2021

M.Com., Sem.-IV

510 : EA/EE – Management Accounting-II

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

- Instructions :** (1) All questions in Section – I carry equal marks.
(2) Attempt any two questions in Section – I.
(3) Question No. 5 in Section – II is compulsory.

SECTION – I

1. Vivansh Ltd. is considering to invest ₹ 12,00,000 in a capital project. The expected annual income after depreciation but before tax is as follows : 20

Year	(₹)
1	6,00,000
2	4,00,000
3	4,00,000
4	4,00,000
5	3,00,000

Depreciation may be taken at 20% on original cost and taxation at 50% of net profit.

You are required to evaluate the project according to each of the following methods :

- (i) Pay-back Period Method
- (ii) Rate of Return on Average Investment.
- (iii) Net Present Value Method.
- (iv) Profitability Index Method.

Note : Present value of ₹ 1 at 10% discount rate is as under :

Year	1	2	3	4	5
Present Value	0.909	0.826	0.751	0.683	0.621

2. (A) The total investment in a project is estimated at ₹ 2,25,000. Its forecast cash flow and certainty equivalent co-efficients are as follows : 10

Year	Cash flow (₹)	Certainty Equivalent Co-efficient
1	1,50,000	0.90
2	1,00,000	0.70
3	1,00,000	0.50
4	1,50,000	0.30

The risk free discount rate is 10%. Determine on the basis of Net Present Value whether the project should be accepted. The present value of ₹ 1 at 10% discount rate are as follows :

Year	Present Value (of ₹ 1)
1	0.909
2	0.826
3	0.751
4	0.683

- (B) Write a note on decision tree approach. 10
3. (A) The operating information of three divisions of Misha Ltd. for the year 2019 are as follows : 10

Particulars	Division A (₹)	Division B (₹)	Division C (₹)
Sales	5,00,000	25,00,000	40,00,000
Operating Profit	25,000	1,50,000	2,80,000
Investment	4,00,000	20,00,000	28,00,000

- (i) Using operating profit ratio, which division is most profitable ?
(ii) Using return on investment, which division is most profitable ?

- (B) Explain various centres of Responsibility Accounting. 10
4. Niyati Company fixes the inter-divisional transfer price for its product on the basis of cost plus a return on investment in the division. The budget for division 'A' for the year 2020-21 is as under : 20

Particulars	(₹)
Fixed Assets	7,00,000
Current Assets (Other than debtors)	4,00,000
Debtors	1,00,000
Annual Fixed Cost of the Division 'A'	7,00,000
Variable cost per unit of product	15

Budgeted volume 2,00,000 units per year.

Desired Rate of Return on Investment 25%

Determine the transfer price for Division-'A'.

If the volume (in units) can be increased by 25%, what will be the impact on transfer price ?

SECTION – II

5. Choose the correct option : (Any Five)

10

- (1) Which of the following indicate cash flow ?
(a) Profit after taxes (b) Profit after tax + Depreciation
(c) Profit before tax – Depreciation (d) None of these
- (2) Internal rate of return is _____.
(a) Cut-off rate (b) Hurdle rate
(c) Interest (d) None of these
- (3) In which method discounted factor is highly necessary ?
(a) Payback period (b) Net present value
(c) Per share earning (d) None of these
- (4) Decision Tree Approach is a technique which deals with risk management.
(a) True (b) False
- (5) Risk adjusted discount rate is higher than risk-free discount rate.
(a) True (b) False
- (6) Sensitivity analysis provides a single estimate of future return from project.
(a) True (b) False
- (7) The basic purpose of Responsibility Accounting system is
(a) Budgeting (b) Authority
(c) Variance Analysis (d) None of these
- (8) A company's ROI would generally increase when _____.
(a) Assets increase (b) Cost increase
(c) Cost decrease (d) None of these
- (9) Responsibility Accounting is a part of _____.
(a) External Reporting System (b) Corporate Reporting System
(c) Internal Reporting System (d) None of these

(10) Under _____ of pricing, two separate transfer pricing methods are used.

- (a) Market Price Method (b) Total Cost Method
(c) Dual Pricing Method (d) None of these

(11) Transfer Pricing is concerned with _____.

- (a) Inter-organisational transfer (b) Intra-division of an organisation
(c) Both of the above (d) None of these

(12) Division, under transfer pricing system is treated as _____.

- (a) Cost centre (b) Profit centre
(c) Investment centre (d) None of these

geniusgururaji.in